

Vilniaus universiteto
Studentų atstovybė
Universiteto g. 3
01513 Vilnius

T. +370 5 268 7144
F. +370 5 268 7145
info@vusa.lt
www.vusa.lt

Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijai

2015 – 05 – 05 Nr. 114

RAŠTAS DĖL SOCIALINIŲ STIPENDIJŲ AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ STUDENTAMS SKYRIMO IR ADMINISTRAVIMO TVARKOS APRAŠO PAKEITIMO

Vilniaus universiteto Studentų atstovybė (VU SA), remdamasi 2015 metų sausio mėnesį pasirodžiusiomis „Peer Learning for Social Dimension“ (PL4SD) projekto, kurio metu buvo vertinama socialinė dimensija Lietuvos aukštajame moksle, ekspertų išvadomis bei naujausiais EUROSTUDENT V bei Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro (MOSTA) tyrimais, Lietuvos socialinės paramos studentams sistemoje išvelgia trūkumų bei spragų.

PL4SD projekto ekspertų išvadose pabrėžiama, jog itin svarbu remti jautrių socialinių grupių studentus (pvz.: studentus iš provincijų, nepasiturinčius studentus, turinčius specialiųjų poreikių) tam, kad jiems būtų sudarytos sąlygos įgyti aukštąjį išsilavinimą. Jautrių socialinių grupių studentų problemos dažniausiai susijusios su jų finansine padėtimi. MOSTA ir EUROSTUDENT V duomenimis 41% studentų Lietuvoje teigia turintys rimtų ar labai rimtų finansinių sunkumų. Vis daugiau studentų yra priversti susirasti darbą studijų metu. Esant tokiai situacijai, valstybė privalo užtikrinti reikiamą finansinę paramą studentams tam, kad visos socialinės grupės Lietuvoje turėtų galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą.

Pagal Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymą, studentai turi teisę pretenduoti į socialinę stipendiją, kuri traktuojama kaip valstybės parama finansinių sunkumų turintiems studentams. Remiantis PL4SD projekto išvadomis, Lietuvoje socialinė stipendija ne visiškai atlieka savo funkciją kaip valstybės teikiama parama studentams, nes ne visi studentai, kuriems reikalinga finansinė parama, turi teisę ją gauti. Studentai, turintys daugiau nei vieną akademinę skolą, susistabdę studijas ar išėję akademiinių atostogų nėra remiami. PL4SD projekto ekspertų bei VU SA nuomone, šiems studentams finansinė parama yra būtina.

Skiriant finansinę paramą studentams turėtų būti vadovaujama šiais principais:

- Socialines stipendijas skirti **visiems studentams, kurie ar kurių šeimos pretenduoja į valstybės paramą** pagal Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymą (šiuo metu į socialines stipendijas pretenduoja tik teisę į socialinę pašalpą turintys studentai);

- Socialines stipendijas skirti **visiems asmenims, studijuojantiems ir (ar) turintiems studento statusą** bei atitinkantiems kitus kriterijus, nurodytus Socialinių stipendijų aukštųjų mokyklų studentams skyrimo ir administravimo tvarkos apraše. Skirstant socialines stipendijas neišskirti studentų, gavusių akademinį skolą, laikinai susistabdžiusių studijas ar išėjusių akademinį atostogų (šiuo metu studentai praranda galimybę gauti socialinę stipendiją gavę dvi akademinės skolas, išėję akademinį atostogų bei susistabdę studijas).

VU SA siūlo Socialinių stipendijų aukštųjų mokyklų studentams skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo pakeitimai išdėstyti Priede Nr. 1.

Vilniaus universiteto Studentų atstovybės
Prezidentas

Andrius Uždanavičius

VU SA siūlomi Socialinių stipendijų aukštųjų mokyklų studentams skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašo) pakeitimai

1. Pagal Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymą studentams numatytos dvi pagrindinės paramos rūšys: skatinamosios bei socialinės stipendijos. Skatinamųjų stipendijų paskirtis – skatinti studentus už gerus akademinis rezultatus, o socialinės stipendijos skirtos paremti tuos studentus, kurių finansinė padėtis yra sunki bei suteikti jiems galimybę studijuoti. Studentai, kurių finansinė padėtis yra sunki, turi teisę į skatinamąsias stipendijas ir tokiu būdu yra skatinami siekti aukštų akademinis rezultatų. Negera to, sunki finansinė ar/ir sveikatos padėtis gali būti prastesnių akademinis rezultatų priežastis. Atsižvelgdami į tai, socialinių stipendijų skyrime siūlome eliminuoti studento akademinis rezultatus kaip kriterijų, **išbraukiant 5.3 Aprašo punktą:**

~~„5.3. aukštosios mokyklos nustatyta tvarka turintys daugiau kaip 1 akademinę skolą.“~~

Dėl tų pačių priežasčių siūlome **išbraukti** ir **15.1.2.** bei **23.1.2.** Aprašo punktus:

~~15.1.2. turintys ne daugiau kaip 1 akademinę skolą;~~

~~23.1.2. turintys ne daugiau kaip 1 akademinę skolą.~~

2. Vis daugiau studentų yra priversti susirasti darbą tam, kad galėtų išsilaikyti. Dalis jų stabdo studijas būtent dėl finansinių sunkumų ar įvykusių nelaimių, dėl kurių tuo metu negali tęsti studijų. Tam, kad studentai po studijų stabdymo galėtų sėkmingai grįžti į studijas, valstybė turi suteikti finansinę pagalbą tiems, kuriems ji yra reikalinga. Akademinės atostogos studentams suteikiamos tik dėl labai rimtų priežasčių (rimtos ligos, nėštumo), kurioms iškilus studentams finansinės paramos reikia dar labiau. Studentai, susistabdę studijas ar išėję akademinis atostogų, išlaiko studento statusą. Dėl šių priežasčių siūlome šiems studentams palikti teisę pretenduoti į socialines stipendijas, **išbraukiant 5.2 Aprašo punktą:**

~~5.2. laikinai sustabdę studijas aukštojoje mokykloje arba esantys akademinėse atostogose;~~

Dėl tų pačių priežasčių siūlome **išbraukti** ir **18.2** bei **28.2** Aprašo punktus:

~~18.2. suteikus studentui akademinės atostogas ar laikinai sustabdžius studijas;~~

~~28.2. suteikus studentui akademinės atostogas ar laikinai sustabdžius studijas;~~

3. Šiuo metu socialinę stipendiją gali gauti tik tie studentai, kurie turi teisę gauti arba gauna socialinę pašalpą. Šie kriterijai neatspindi realios situacijos. Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatyme yra numatytos dvejų rūšių socialinės išmokos: socialinė pašalpa bei būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui ir išlaidų karštam vandeniui kompensacijos (toliau – kompensacijos). Abi šios išmokos parodo sunkią studento ir/ar jo šeimos materialinę padėtį. Siekiant neiškirti grupės žmonių, kurių finansinė padėtis yra sunki bei jiems pagal LR piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatyme nurodytus kriterijus yra teikiama valstybės parama (kompensacijos), siūlome pakeisti socialinių stipendijų skyrimo kriterijus ir 4.1 Aprašo punktą **išdėstyti** taip:

„4.1. yra iš nepasiturinčių šeimų ar vieni gyvenantys asmenys, turintys teisę gauti arba gaunantys socialinę pašalpą **ar kompensaciją** pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymą;“